

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВННІЕ ЗУНУ
Борис ПОГРІШУК

«31» _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.О. проректора з науково-
педагогічної роботи ЗУНУ
Виктор ОСТРОВЕРХОВ

_____ 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА з дисципліни «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

ступінь вищої освіти- бакалавр

галузь знань - 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність - 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма – «Митна та податкова справа»

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг/ КППЗ (год)	СРС	разом (год.)	Екз. (сем.)
денна	3	2	28	14	3	8	67	120	2
заочна	3	2	4	2	-	-	114	120	2

Вінниця – ВННІЕ ЗУНУ
2023

Робоча програма складена доцентом кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНІІЕ ЗУНУ, к.е.н., доц. Ольга СМАГЛО.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування (протокол №1 від 28.08.2023 р.).

Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
д-р. екон. наук., професор

Галина ПОГРІЩУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок» (протокол № 1 від 30 серпня 2023)

Голова
групи забезпечення спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
д-р. екон. наук., професор

Ольга КИРИЛЕНКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

1. Опис дисципліни Фінансовий ринок

Дисципліна Фінансовий ринок	Галузь знань, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни: блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки: <i>денна – третій</i> <i>заочна – третій</i> Семестр: <i>денна – другий</i> <i>заочна – другий</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – Митна та податкова справа	Лекції: <i>денна – 28 год.</i> <i>заочна – 4 год.</i> Практичні заняття: <i>денна – 14 год.</i> <i>заочна – 2 год.</i>
Загальна кількість годин – 120	ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: <i>денна – 67 год.</i> <i>заочна – 114 год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>денна – 8 год.</i> Індивідуальна робота: <i>денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 8.5 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – <i>екзамен</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Фінансовий ринок»

2.1. Мета вивчення дисципліни

У закладах вищої освіти України, які готують фахівців зі спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування, запроваджено дисципліну циклу професійної підготовки Фінансовий ринок, предметом якої є вивчення системи взаємозв'язків учасників фінансового ринку, які виникають у процесі руху фінансових ресурсів між державою, юридичними та фізичними особами за допомогою спеціалізованих інститутів.

Фінансовий ринок в Україні знаходиться на етапі становлення, так само як і інші складові ринкової інфраструктури. Складні та суперечливі трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні усе ж таки, в кінцевому рахунку приносять певні позитивні результати та зрушення в економіці, окрім цього, варто згадати і про проблеми та стратегічні вектори фінансової реструктуризації в Україні, що у значній мірі, торкнулися реформування структури засад функціонування фінансової системи держави. Адже перехід до ринкових відносин вимагав кардинальних змін у її побудові, особливо щодо розбудови тих сегментів фінансової системи, передусім фінансового ринку, котрі властиві ринковій економіці.

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань з теоретичних та практичних аспектів управління фінансами за допомогою фінансових посередників та аналізу фінансових послуг. Підготовка фахівців певного рівня кваліфікації в галузі моніторингу та управління послугами фінансового ринку, що забезпечуватиме конкурентні переваги, формування у слухачів комплексного розуміння системи взаємозв'язків фінансового ринку, а також дослідження специфічних інструментів, які обертаються на ньому.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

У процесі вивчення курсу Фінансовий ринок передбачається вирішити наступні завдання:

- вивчити та краще зрозуміти сутність, призначення та основи організації фінансового ринку;
- ознайомитись з новітніми інструментами фінансового ринку;
- дати оцінку учасникам фінансового ринку та їх функцій;
- розглянути механізми функціонування фінансового ринку;
- сформувати комплексне розуміння взаємозв'язків суб'єктів фінансового ринку;
- вивчити кон'юнктуру фінансового ринку та методи її дослідження;
- сформувати практичні навички та вміння щодо проведення операцій на

фінансовому ринку та ефективного управляти фінансовими та валютними ризиками;

- визначити потреби споживачів у фінансових інструментах та можливостях задоволення їх потреб;
- оволодіти знаннями щодо проведення операцій з похідними фінансовими інструментами;
- показати роль держави та ключових учасників у регулюванні фінансового ринку.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) – СК03.

Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку – СК05.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Навчальна дисципліна «Фінансовий ринок» тісно пов'язана з іншими економічними дисциплінами: «Іноземна мова», «Менеджмент», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Маркетинг», «Статистика, «Фінансовий менеджмент»». Знання та навички, набуті студентами в процесі вивчення цих дисциплін, є базою для вивчення питань, що стосуються функціонування фінансового ринку.

2.5. Результати навчання.

- Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування – ПРН 04.
- Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) – ПРН 05.
- Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування – ПРН 07.

3. Програма навчальної дисципліни «Фінансовий ринок»

Змістовий модуль 1.

Концептуальні засади функціонування фінансового ринку

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Фінансовий ринок як економічний простір, на якому формуються відносини купівлі-продажу фінансових фондів. Місце фінансового ринку у фінансовій системі. Структура фінансового ринку: фондовий ринок, грошовий ринок, ринок банківських позичок.

Функції фінансового ринку. Забезпечення руху фінансових потоків, переливу вільних фінансових фондів (заощаджень) в інвестиції. Внутрішньогалузевий, міжгалузевий та міжнародний рух фінансових потоків. Інтернаціоналізація та глобалізація фінансових ринків. Особливості нагромадження капіталу в плановій та ринковій економіках, порівняльний аналіз, переваги та недоліки. Роль фінансового ринку в економіці.

Суб'єкти відносин – учасники фінансового ринку: держава, емітенти, інвестори, фінансові посередники. Фінансові інструменти ринку – цінні папери, їх економічна та правова природа. Цінний папір – фінансова вимога. Цінний папір – носій майнових та інших прав інвестора. Процес сек'юритизації, його значення для фінансового ринку. Впровадження комп'ютеризованих рахунків дебіторів і кредиторів ринку. Електронні цінні папери.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Види регулювання фінансового ринку. Основні інструменти регулювання фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку, його причини, головні принципи, законодавчі основи. Функції державних органів регулювання. Саморегулювання фінансового ринку. Розвиток законодавчого регулювання фінансового ринку в країнах з розвинутою ринковою економікою. Наднаціональні органи регулювання фінансових ринків. Міжнародні стандарти регулювання фінансового ринку.

Міжнародне співробітництво з регулювання фінансових ринків. Регулювання фондового ринку в країнах-членах Європейського Союзу. Міжнародні норми банківського регулювання та нагляду. Директиви Ради ЄС з регулювання банківської діяльності та нагляду. Основи правового регулювання фінансового ринку в Україні. Законодавство з питань регулювання фінансового ринку в Україні. Органи державного контролю та нагляду на фінансовому ринку. Контрольні функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Самоорганізація учасників фінансового ринку. Саморегулювальні організації, їх місце та роль у регулюванні фінансового ринку. Саморегулювальні організації та їх повноваження в Україні.

Тема 3. Фінансові посередники

Сутність фінансового посередництва. Основні види посередницької діяльності, що забезпечують функціонування фінансового ринку. Особливості брокерської, дилерської, консультаційної, депозитарної, клірингової, реєстраторської діяльності, що пов'язані з операціями на фінансовому ринку.

Інституціональні посередники на фінансовому ринку: банківські установи і небанківські фінансові інститути (інвестиційні фонди і компанії, трасти, страхові компанії, пенсійні фонди, кредитні спілки). Діяльність комерційних банків як універсальних посередників. Інвестиційні банки, їх функції, відмінність від звичайних комерційних банків. Особливості діяльності довірчих товариств (трастів). Інститути спільного інвестування (інвестиційні фонди і компанії), їх види. Особливості організації корпоративних і пайових інвестиційних фондів. Пенсійні фонди як акумулятори інвестиційного капіталу; особливості розміщення та управління капіталом пенсійних фондів. Корпоративні, професійні та відкриті пенсійні фонди. Роль страхових компаній в нагромадженні і русі інвестиційного капіталу. Види фінансових послуг, що надають фінансові посередники на ринках.

Тема 4. Ціноутворення на фінансовому ринку

Ціноутворення на фінансовому ринку. Ціна капіталу. Ринкова вартість фінансових інструментів. Ціна кредиту – процент. Розуміння процентних ставок. Визначення і види процентних ставок. Вимірювання процентних ставок. Реальна процентна ставка. Номінальна процентна ставка. Структура процентних ставок фінансового ринку. Теорії структури процентних ставок (неупередженого очікування, переваги ліквідності, сегментації ринку). Зміна вартості грошей в часі та методи визначення вартості грошових потоків, що генеруються фінансовими інструментами. Доходність депозитних та кредитних операцій. Доходність цінних паперів. Доходність облігацій. Доходність акцій. Доходність похідних цінних паперів.

Тема 5. Ризики на фінансовому ринку

Сутність ризику та причини його виникнення. Поняття та основні види ризиків на фінансовому ринку. Класифікація фінансових ризиків. Оцінювання ризиків. Управління ризиками на фінансовому ринку. Розвиток теорій ризику. Причини появи та розвитку теорій ризику. Теорія Г. Марковіца – вибір раціонального (ефективного) портфеля, що забезпечує отримання очікуваного доходу за мінімального ризику. Виокремлення з обігу цінних паперів цінного папера без ризику. Теорія У. Шарпа. Поділ ризику на систематичний і несистематичний. Ефективний портфель – ринковий. Методи зниження ризику портфеля. Коефіцієнт «бета» як показник систематичного ризику активу. Модель оцінки капітальних активів (САРМ). Лінія ринку капіталів. Арбітражна модель ціноутворення (АРМ), розроблена С. Россом. Концепція ефективного ринку.

Змістовий модуль 2.

Організаційні засади функціонування фінансового ринку

Тема 6. Ринок капіталів

Сутність і складові ринку капіталів. Ринок середньо- та довгострокових боргових інструментів. Ринок інструментів власності (пайових цінних паперів). Учасники ринку капіталів. Ринок середньо- та довгострокових боргових цінних паперів. Облігація – борговий цінний папір. Класифікація облігацій. Ринок державних облігацій. Муніципальні облігації. Корпоративні облігації. Емісія, реєстрація та розміщення облігацій. Казначейські зобов'язання.

Ринок пайових цінних паперів. Акція як частка у статутному фонді акціонерного товариства. Класифікація акцій. Емісія, реєстрація та розміщення акцій. Способи розміщення. Виплата дивідендів. Причини появи та розвитку ринку деривативних котрактів. Види фінансових похідних цінних паперів, їх особливості. Форвардні контракти та їх особливості. Ф'ючерсні контракти, їх значення та види. Опціони та їх особливості. Контракти своп. Процентні свопи. Валютні свопи. Банківський ринок своп, його особливості. Варранти, права їх власників. Створення ринку «синтетичних» цінних паперів. Фінансовий інжиніринг. Створення нових фінансових інструментів (продуктів).

Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позик

Грошовий ринок і ринок банківських позик як складові фінансового ринку, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість. Особливості грошового ринку та ринку банківських позик. Суб'єкти грошового ринку та ринку банківських позик: держава, банки та депозитарні небанківські інститути, господарські одиниці всіх форм власності, фінансові посередники.

Функції грошового ринку. Забезпечення руху короткострокових ліквідних фінансових потоків, купівлі-продажу грошей як засобів платежу. Забезпечення касового виконання державного бюджету. Інструменти грошового ринку. Вексель як фінансовий інструмент. Казначейські векселі, їх особливості та значення для грошового ринку. Угоди про продаж з обов'язковим викупом цінних паперів (РЕПО). Депозитні (ощадні) сертифікати. Комерційні цінні папери. Банківські акцепти, їх зв'язок зі світовою торгівлею.

Функції ринку банківських позик: кредитування оборотного капіталу (працюючого капіталу). Операції центральних банків на відкритому ринку. Роль казначейських векселів та інших видів короткострокових урядових цінних паперів. Управління грошовим обігом як мета операцій на відкритому ринку, поставлена перед центральним банком.

Тема 8. Валютний ринок

Природа валютного ринку. Валютний ринок та його сутність. Поняття валютного ринку. Структура валютного ринку. Становлення національної та світової валютних систем. Типи валютних ринків. Світові валютні ринки. Регіональні валютні ринки. Національні валютні ринки. Біржовий та позабіржовий валютний ринок.

Функції валютного ринку. Регулювання. Суб'єкти валютного ринку та їх класифікація. Характерні риси суб'єктів валютного ринку. Об'єкт валютного ринку – валюта. Валютні операції. Поняття конвертованості валюти. Класифікатор іноземних валют. Валюта і валютний курс. Види валютних курсів. Валютні операції та їх групування. Основні інструменти валютного ринку. Прогнозування валютних курсів. Валютне регулювання та курсова політика центрального банку.

Тема 9. Фондовий ринок

Фондовий ринок як частина фінансового ринку. Значення розвитку фондового ринку для процесу нагромадження капіталу. Особливість фондового ринку, його суб'єкти. Функції фондового ринку.

Учасники фондового ринку та їх професійна діяльність. Основні операції на фондовому ринку. Інструменти фондового ринку: облігації та акції як класичні інструменти ринку капіталів, розвиток похідних цінних паперів.

Поняття, принципи та функції фондової біржі. Класифікація видів фондових бірж. Біржові операції та їх класифікація. Поняття про індекси та методи їх визначення.

**4. Структура залікового кредиту
з дисципліни «Фінансовий ринок»
(денна форма навчання)**

Теми курсу	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг/К ПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади фінансового ринку						
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	2	2	7	1	4	Поточне опитування
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	4	2	7			
Тема 3. Фінансові посередники	4	2	7			
Тема 4. Ціноутворення на фінансовому ринку	2	2	7			
Тема 5. Ризики на фінансовому ринку	2	2	7			
Змістовий модуль 2. Організаційні засади фінансового ринку						
Тема 6. Ринок капіталів	4	2	7	2	4	Поточне опитування
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позик	4	2	7			
Тема 8. Валютний ринок	2	2	10			
Тема 9. Фондовий ринок	4	2	8			
Всього	28	14	67	3	8	-

(заочна форма навчання)

Теми курсу	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	2	2	14
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	2	2	14
Тема 3. Фінансові посередники	-	-	14
Тема 4. Ціноутворення на фінансовому ринку	-	-	14
Тема 5. Ризики на фінансовому ринку	-	-	14
Тема 6. Ринок капіталів	2	-	14
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позик	2	-	14
Тема 8. Валютний ринок	-	-	14
Тема 9. Фондовий ринок	-	-	2
Разом	8	4	114

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Фінансовий ринок»

Денна форма навчання

Практичне заняття №1

Тема: Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності та природи фінансового ринку; функціонального призначення фінансового ринку; структури та сегментації фінансового ринку.

Питання до обговорення:

1. Зміст і призначення фінансового ринку в економіці.
2. Функції фінансового ринку.
3. Принципи організації фінансового ринку
4. Учасники фінансового ринку. Сегментація фінансового ринку.

Практичне заняття №2,3

Тема: Регулювання фінансового ринку

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння змісту регулювання фінансового ринку; сутності державного регулювання фінансового ринку; природи саморегулювання фінансового ринку.

Питання до обговорення:

1. Поняття та види регулювання фінансового ринку.
2. Міжнародне регулювання фінансового ринку.
3. Органи міжнародного контролю та нагляду на фінансовому ринку.
4. Державне регулювання фінансового ринку.
5. Органи державного контролю та нагляду на фінансовому ринку.
6. Внутрішнє регулювання фінансового ринку.

Практичне заняття №4,5

Тема: Фінансові посередники

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності й видів фінансового посередництва; призначення фінансових посередників; видів послуг, що надаються фінансовими посередниками.

Питання до обговорення:

1. Сутність і основні види фінансових посередників.
2. Характеристика суб'єктів банківської системи.
3. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх види.
4. Контрактні фінансові інститути та їх специфіка.
5. Поняття суб'єктів депозитарно-клірингової системи.

Практичне заняття №6

Тема: Ціноутворення на фінансовому ринку

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння змісту та особливостей ціноутворення на фінансовому ринку; методики визначення процентних ставок; методики розрахунку вартості грошей у часі та доходності фінансових інструментів.

Питання до обговорення:

1. Сутність і специфіка ціноутворення на фінансовому ринку.
2. Види цін на фінансовому ринку.
3. Функції цін на фінансовому ринку.
4. Методи ціноутворення на фінансовому ринку.
5. Зміст і призначення процентних ставок на фінансовому ринку.

Практичне заняття №7

Тема: Ризики на фінансовому ринку

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння змісту та видів ризиків на фінансовому ринку; сутності теорій ризику; методики оцінювання ризиків і методів їх мінімізації.

Питання до обговорення:

1. Зміст і характеристика ризиків на фінансовому ринку.
2. Види ризиків на фінансовому ринку.
3. Оцінка ризиків фінансових інструментів.
4. Управління ризиками на фінансовому ринку.

Практичне заняття №8,9

Тема: Ринок капіталів

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності ринку капіталів і специфіки його функціонування; змісту ринку середньо- та довгострокових боргових інструментів і ринку інструментів власності.

Питання до обговорення:

1. Зміст і складові ринку капіталів.
2. Сутність і призначення кредитного ринку.
3. Ринок облігацій і його характеристики.
4. Ринок акцій і його складові.
5. Ринок похідних фінансових інструментів.

Практичне заняття №10,11

Тема: Грошовий ринок і ринок банківських позик

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності грошового ринку та особливостей його організації; змісту ринку банківських позик і специфіки його функціонування.

Питання до обговорення:

1. Сутність і функції грошового ринку.
2. Попит і пропозиція на грошовому ринку.
3. Складові грошового ринку.
4. Інструменти грошового ринку.
5. Зміст і специфіка облікового ринку.
6. Поняття й особливості міжбанківського ринку.

Практичне заняття №12

Тема: Валютний ринок

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння змісту та особливостей функціонування валютного ринку; типів валютних ринків; суб'єктів валютного ринку, методики здійснення валютних операцій.

Питання до обговорення:

1. Валютний ринок та його сутність.
2. Суб'єкти валютного ринку.
3. Типи валютних ринків.
4. Операції на валютному ринку.

Практичне заняття №13,14

Тема: Фондовий ринок

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо сутності та призначення фондового ринку; інструментів фондового ринку; особливостей функціонування ринку похідних фінансових інструментів.

Питання до обговорення:

1. Сутність і функції фондового ринку.
2. Класифікація секторів фондового ринку.
3. Характеристика операцій на фондовому ринку.
4. Фондова біржа: сутність, принципи функціонування та види.

Заочна форма навчання

Практичне заняття №1.1

Тема: Ринок капіталів

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності ринку капіталів і специфіки його функціонування; змісту ринку середньо- та довгострокових боргових інструментів і ринку інструментів власності.

Питання до обговорення:

1. Зміст і складові ринку капіталів.
2. Сутність і призначення кредитного ринку.
3. Ринок облігацій і його характеристики.
4. Ринок акцій і його складові.
5. Ринок похідних цінних паперів.

Практичне заняття №1.2

Тема: Грошовий ринок і ринок банківських позик

Мета: вироблення у студентів компетентностей щодо розуміння сутності грошового ринку та особливостей його організації; змісту ринку банківських позик і специфіки його функціонування.

Питання до обговорення:

1. Сутність і функції грошового ринку.
2. Попит і пропозиція на грошовому ринку.
3. Складові грошового ринку.
4. Інструменти грошового ринку.
5. Зміст і специфіка облікового ринку.
6. Поняття й особливості міжбанківського ринку.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Фінансовий ринок» виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій до виконання КППЗ. Воно охоплює основні теми дисципліни «Фінансовий ринок». Метою виконання КППЗ є оволодіння теоретичними та практичними навичками проведення контролю в державному секторі. КППЗ оформляється у відповідності зі встановленими вимогами. При виконанні та оформленні КППЗ студент може використовувати комп'ютерні програми. КППЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання КППЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни «Фінансовий ринок».

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Фінансовий ринок» студенти повинні володіти значним обсягом інформації (в тому числі і володіння інформацією законодавчих та нормативних документів, що визначають формування та функціонування фінансового ринку, обґрунтування необхідності функціонування фінансових інструментів як засобів взаємодії учасників ринку та розкриття особливостей обігу різних видів цінних паперів; визначення суті інфраструктури фінансового ринку, її значення та особливостей діяльності професійних учасників; обґрунтування необхідності державного регулювання фінансового ринку; розгляд сегментування фінансового ринку та взаємодії його сегментів.

Самостійна робота полягає в опрацюванні за кожною темою нормативних та правових актів, що визначають порядок та методику засвоєння процедур визначення основних учасників фінансових ринків і їх функцій; вивчення фінансових інструментів і їх використання; вивчення методів аналізу фінансових ринків і застосування їх результатів; вивчення основних тенденцій світових фінансових ринків і національного фінансового ринку і визначення впливу ефективності функціонування фінансових ринків на розвиток і ефективність національної економіки. Опанування законодавчою базою, яка регулює дану сферу фінансових відносин..

У розрізі тем дисципліни «Фінансовий ринок» самостійна робота включає: аналіз сучасного стану вітчизняних і міжнародних фінансових ринків; проводити аналіз ринків з точки зору їх прогнозування за допомогою методів технічного і фундаментального аналізу; оцінювати фінансові інструменти і вибирати найкращі способи їх застосування ;оцінювати ефективність управління фінансовими ринками; формувати і розраховувати прогнозні грошові потоки і розробляти прогнозні фінансові плани; здійснювати альтернативний аналіз фінансових інструментів; оцінювати фінансовий стан учасників фінансових ринків і ринків фінансових послуг; визначати ризики фінансових ринків та механізми і інструменти їх запобігання; організовувати ефективне управління ризиками, які притаманні для фінансових ринків; прогнозувати негативні події на фінансових ринках для зменшення їх впливу в роботі.

№ п/п	Тематика
1.	Економічна та правова природа фінансових інструментів
2.	Розвиток законодавства з фінансового ринку у розвинутих країнах
3.	Особливості функціонування посередників на фінансовому ринку
4.	Специфіка ціноутворення на фінансовому ринку України
5.	Теорії ризику, причини їх появи та розвитку
6.	Розвиток Національної депозитарної системи України
7.	Валютний ринк: його призначення та типологізація
8.	Розвиток ринку державних цінних паперів в Україні
9.	Ринок похідних цінних паперів, його особливості та причини розвитку
Разом	

8. Тренінг з дисципліни

Тренінг – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навиків того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Програма тренінгу:

1. Основи організації та роботи фондової біржі в Україні (на прикладі однієї з фондових бірж).
2. Основні тенденції розвитку сучасних зарубіжних фінансових ринків.
3. Особливості діяльності венчурних інститутів спільного інвестування в Україні.
4. Особливості діяльності диверсифікованих інститутів спільного інвестування в Україні.
5. Особливості діяльності недиверсифікованих інститутів спільного інвестування в Україні.
6. Особливості регулювання фінансового ринку в європейських країнах (за вибором).
7. Особливості розвитку фінансового ринку України.
8. Особливості формування ринку капіталів в Україні.

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції; практичні та індивідуальні заняття, групова робота, виконання самостійної роботи, а також метод опитування, тестування.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Фінансові технології» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- Поточне опитування, тестування;
- Презентації результатів виконаних завдань;
- Оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- Оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- Оцінювання результатів самостійної роботи студентів
- Наукова дискусія

- Інші види індивідуальних і групових завдань
- екзамен

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету

11. Критерії поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансовий ринок» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1 (модульна контрольна робота)	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (КПЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (4 теми по 5 балів макс 20 балів). 2. Письмова робота макс 80 балів	1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 2 бали макс 10 балів). 2. Тестові завдання (20 тестів по 3 бали за тест макс. 60 балів). 3. Завдання 1 макс. 30 балів)	1. Написання та захист КПЗ макс 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу макс 20 балів	Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест – макс. 40 балів). Завдання 1 макс. 30 балів) Завдання 2 макс. 30 балів)	

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ЗУНУ
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	3
2	Проекційний екран	1-9
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-9
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-9
5	Персональні комп'ютери	1-9
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Балицька М. В., Бровенко К. С. Фінансові технології як драйвер розвитку фінансових ринків. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 9. С. 59-65.

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг». № 79-ІХ. 12 вересня 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей діяльності фінансового сектору у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні». № 2463-ІХ. 27 липня 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2463-20#Text>

4. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки». № 738-ІХ. 19 червня 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-20#Text>

5. Ринок фінансових послуг: [навчальний посібник]. Алексеєнко Л. М., Луцишин О. О., Рендович П. М. та ін. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 190 с.

6. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи [колективна монографія] / за заг. ред. В.Г. Баранової, О.М. Гончаренко. Харків: «Діса плюс», 2019. 370 с.

7. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Березень 2021. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku> 7686

8. Український каталог фінтех-компаній 2021. URL: <https://fintechua.org/market-map>

9. Фінансовий клуб. Україна займає 120 позицію з розвитку фінансового ринку. 22 січня 2021. URL: <https://finclub.net/ua/news/ukraina-zaimaie-120-rozvytsiiv-z-rozvytku-finansovoho-rynku.html>

10. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С. К.: Гуляєва В.М., 2018, 484 с.

11. Фінансовий ринок: Навчальний посібник. Алексеєнко Л. М., Луцишин О.О., Стецько М. В. та ін. Тернопіль: Економічна думка, 2016. 217 с.

12. Abeysekera R. Examining Counsellor Expertise: Evidence from the Sri Lankan Microfinance Sector. Business Ethics and Leadership. 2020. № 4(1). P. 57-67. DOI: [http://doi.org/10.21272/bel.4\(1\).57-67.2020](http://doi.org/10.21272/bel.4(1).57-67.2020)

13. Adam Hayes. Financial Markets: Role in the Economy, Importance, Types, and Examples. Investopedia. May 31, 2022. URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-market.asp>
14. Didenko I., Hammadi H. Demand Forecast, Supply and Equilibrium Price on the Deposit Market: Methodology and Experience of Ukraine. Financial Markets, Institutions and Risks. № 1(3). P. 34-43. DOI: [http://doi.org/10.21272/fmir.1\(3\).34-43.2017](http://doi.org/10.21272/fmir.1(3).34-43.2017)
15. Jastra Ilic. Finanso «Digital Payments in Europe to Surpass \$802bn Transaction Value This Year». Senast uppdaterat: april 21, 2022. URL: <https://finanso.se/digital-payments-in-europe-to-surpass-802bn-transaction-value-this-year/>
16. Julija A. Fortunly «These Fintech Statistics Show an Industry on the Rise». February 11, 2022. URL: <https://fortunly.com/statistics/fintech-statistics/>
17. Ovcharenko Valeriia. Banking industry analysis: the competitive advantage of banks, which implemented FinTech. 2019. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2019/04/BFE_Thesis_final_Ovcharenko_Valeriia.pdf
18. Rubanov P. M. Transformation of the banking sector in the digital era. Mechanism of Economic Regulation. 2019. № 4. P. 110-118. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2019.86.11>
19. The Global Competitiveness Report 2019. Klaus Schwab, World Economic Forum. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf
20. Tommaso F. D. How Public R&D Funding Can Be Profitable in Europe and in International Financial Markets? Financial Markets, Institutions and Risks. 2018. № 2(4). P. 13-19. DOI: [http://doi.org/10.21272/fmir.2\(4\).13-19.2018](http://doi.org/10.21272/fmir.2(4).13-19.2018)
21. Vira Vartsaba, Olha Zaslavska. FinTech industry in Ukraine: problems and prospects for the implementation of innovative solutions Baltic Journal of Economic Studies. Vol. 6, No. 4, 2020. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/856/908>